

PREDGOVOR

Organizovani kriminal u sadašnje vreme ne poznaje granice država i režima. Mreže dobro organizovanih, visokosofisticiranih kriminalnih grupa, svih nacija i boja, u cilju sticanja velikog profita, bave se različitim „unosnim poslovima“, posebno onim koji se odnose na trgovinu drogom, oružjem, belim robljem i dr. Kriminalci lutaju elektronskim mrežama, uz pomoć visoko razvijenih tehnologija, „peru“ velike količine novca i kao neka nevidljiva, ogromna snaga, povlače točak civilizacije unazad, degradirajući dosadašnja epohalna dostignuća. Čini se da naša svakidašnjica obiluje nizom kontradiktornosti. S jedne strane imamo impozantan napredak, u naučno-tehnološkom i uopšte civilizacijskom pogledu, do neslučenih razmera, a s druge strane imamo ekspanziju, najmračnijih i najbizarnijih pojava, kao produkt organizovanog kriminala, prevashodno iz materijalnih razloga.

Podrazumeva se da se pojedini oblici organizovanog kriminala, ne ispoljavaju kao izopšteni, pojedinačni slučajevi koji su hermetički zatvoreni. Naime, vidovi kriminala se međusobno razlikuju, ali se istovremeno dopunjavaju i prožimaju, doprinoseći njegovom porastu i raznolikosti, te ukorenjivanju u svim porama društva. Nepobitno je utvrđen ustanovljeni obrazac ponašanja, u kom jake kriminalne organizacije ne izbegavaju niti jednu kriminalnu delatnost, pod uslovom da je ona profitabilna. Takođe, organizovani kriminal koji donosi basnoslovne zarade, u skladu sa vremenom u kojem egzistira, više nije „tradicionalan“. Dakle, on se ne bazira na tradicionalnim vezama, nego povezuje i zahvata različite segmente društva, pa je ponekad veoma teško razdvojiti kriminalne od legalnih elemenata. Nadalje, vlade zemalja, banke, institucije i drugi slojevi društva, često su umešane u kriminal i imaju koristi od njega. Pri tom, ono što karakteriše organizovani kriminal, svakako je i činjenica, da se kriminalne grupe izuzetno brzo integrišu i adaptiraju, ne ograničavajući se na jedan kriminalni oblik ili delatnost, teritoriju i drugo, pa je saradnja internacionalnih kriminalnih organizacija razvijena na svim poljima.

Poznato je da organizovanom kriminalu pogoduju nestabilne institucije vlasti, krhke ekonomije i državne strukture podložne korupciji. U takvim uslovima on najbolje uspeva i širi svoje „zlokobne pipke“. Okolnosti u kojima se Srbija našla, tokom protekle dve decenije, predstavljaju flagrantan primer za pojavu, ukorenjivanje i raznolikost organizovanog kriminala, a potom njegovu ekspanziju do razmera koje je nemoguće kontrolisati.

U datom kontekstu, ceneći napred izneto, a u nastojanju da pruži doprinos širim naporima za iznalaženje pogodne strategije za borbu protiv organizovanog kriminaliteta, ali i u cilju podizanja kolektivnog nivoa svesti o implikacijama koje prouzrokuje ova antidruštvena pojava, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, organizovao je 13–14. oktobra 2012-te godine u Novom Sadu, međunarodni naučni skup pod nazivom: *Organizovani kriminalitet, izazov XXI veka*. Takođe, organizovanje pomenutog naučnog događaja, bilo je inicirano i željom da se javnom mnjenju i svim značajnim činocima u zemlji i inostranstvu, predstavi organizator ovog skupa, kao ustanova koja na uspešan način spaja, ne samo praksu i teoriju, već i naučnu tradiciju i savremene tokove naučno-istraživačkog rada. Upravo iz tih razloga je i priredjen ovaj zbornik, koji sadrži sistematizovane radove sa navedenog naučnog skupa, podeljene u nekoliko celina. Učesnici ove međunarodne naučne konferencije i autori ovih radova su dokazani naučni autoriteti, profesori univerziteta, ali i sudije, advokati, vodeće ličnosti bezbednosnih službi, kao i mnogi drugi iz zemlje i inostranstva koji su uzeli učešća u radu, ovog po mnogo čemu značajnog naučnog skupa.

Poseban značaj ovog Zbornika, ogleda se i u tome, što bi trebao da pruži odgovarajuću dokumentacionu i istraživačku bazu, kako akademskim i naučno-istraživačkim institucijama, tako i bezbednosnim strukturama na svim nivoima, u cilju celovitijeg sagledavanja i unapređenja znanja o negativnim efektima i suzbijanju organizovanog kriminaliteta kao globalnog problema savremenog društva.

Posebno se zahvaljujemo profesoru Draganu Simeunoviću, redovnom profesoru na Fakultetu političkih nauka i rukovodiocu master kursa *Terorizam, organizovani kriminal i bezbednost*, na njegovoj nesebičnoj pomoći u organizovanju ove konferencije i pripremanju ovog zbornika.

Urednici

Prof.dr Željko Bjelajac

Dr Mina Zirojević